

УДК 378.14

ПРОЕКТНІ ЗАВДАННЯ ЯК ОДИН З МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Межуєва І. Ю.

У статті розкривається ефективність проектної роботи як методу навчання іноземній мові, визначаються основні етапи роботи над проектом, висвітлюється роль проектних завдань у формуванні творчої активності та професійних якостей майбутнього фахівця. Наводиться приклад застосування методу проектів у межах дисципліни "Іноземна мова".

Ключові слова: метод навчання, проект, комунікація, компетенція, творча активність, професійні якості.

В статье раскрывается эффективность проектной работы как метода обучения иностранного языка, определяются основные этапы работы над проектом, освещается роль проектных заданий в формировании творческой активности и профессиональных качеств будущего специалиста. Приводится пример применения метода проектов в пределах дисциплины "Иностранный язык".

Ключевые слова: метод обучения, проект, коммуникация, компетенция, творческая активность, профессиональные качества.

The article reveals the efficiency of projecting as the method of teaching a foreign language, the main stages of the work at project are determined, the role of project assignments in forming creative and professional qualities of a future specialist is covered.

Key words: education methods, projecting, communication, competence, creative activity, professional qualities.

Технологічний підхід у навчанні є запорукою успіху адаптації вищої освіти України до вимог Болонського процесу. Використання педагогічних технологій, інноваційних методів навчання у вищій школі надасть можливість значно підвищити якість професійної підготовки студентів, забезпечить їхню конкурентоспроможність на світовому ринку праці, активну участь в європейському просторі вищої освіти.

Методи навчання – це засоби взаємопов'язаної діяльності викладача та студентів, що направлені на оволодіння студентом знаннями, вміннями та навичками, на його виховання та розвиток в процесі навчання та формування іншомовної комунікативної компетенції. При цілісному підході до питання методів навчання у вищій школі насамперед потрібно позначити розподіл методів навчання на дві групи, які називаємо традиційними та нетрадиційними [11, с. 79].

Відомий науковець Бабанський Ю. К. виділив три великі підгрупи методів навчання, які ми відносимо до традиційних. Поряд з класифікаціями методів навчання, які відображають певну окрему сторону чи завдання навчально-виховного процесу, існують бінарні класифікації, які розглядаються Ярмаченком М. Д., Галузинським В. М., Євтухом М. Б. та інші [6, с. 115].

Литвиненко Є. А. та Рибальський В. І. виділяють сім основних методів навчання, які відносяться до нетрадиційних методів. На сучасному етапі необхідною умовою навчання є впровадження таких методик, які б найбільш ефективно розкривали потенціал студентів, їх інтелектуальні, творчі та моральні якості та сприяли підвищенню мотивації до вивчення іноземної мови, активізували їх пізнавальну діяльність, спонукали до творчого пошуку та самовдосконалення [4, с. 39; 3, с. 146].

Проектна робота не є вже новою методикою на сьогодні. Проектна робота – це навчання через дію. Проекти дають повне відчуття чогось досягнутого,

можливість виготовляти продукт. Спостерігається віддача з боку тих, хто навчається, коли вони усвідомлюють, як вони творчо можуть застосувати іноземну мову. Проектна робота допомагає інтегрувати іноземну мову у власну мережу комунікативної компетенції того, хто вивчає мову. Проект налагоджує більш тісний зв'язок між мовою та культурою, реалізуючи мету вивчення іноземної мови, а саме створення комунікативного моста між двома різними культурами [5, с. 45; 2, с. 105, 15 с. 3].

Під час навчання за допомогою метода проектів викладачу необхідно враховувати етапи роботи над проектом. Можна окреслити декілька етапів роботи: 1) наведення проектного завдання, що являє собою подання ситуації, яка дозволяє виявити одну чи декілька проблем; 2) аналіз проблеми, висунання гіпотез вирішення виявленої проблеми; 3) обговорення методів перевірки гіпотези, можливих джерел інформації; 4) пошук інформації, оформлення результатів; 5) захист проекту з опануванням з боку присутніх; 6) виявлення нових проблем [13, с. 6].

Робота над проектом передбачає колективну діяльність. Хоча проект може виконуватися одним студентом, парами або групами студентів. Індивідуальна робота з виконання проектних завдань є потужним джерелом розвитку здібностей та засобом самовираження особистості. Вона вимагає від того, хто навчається, наполегливості, посидючості, завзятості у подоланні труднощів з одного боку та є реальною можливістю проявити свою індивідуальність з іншого. При виконанні індивідуальних проектних завдань, по-перше, зростає роль студента у визначенні змісту роботи, виборі засобів її виконання; по-друге, є можливість співробітництва того, хто навчається, з викладачем, якщо така потреба виникає.

У межах дисципліни “Іноземна мова” метод проектів може використовуватися у відповідності до навчальної програми практично у будь-якій темі. Наведемо приклад проекту:

The United States of America

Група ділиться на дві команди, які отримують наступні завдання:

The First Task of the Competition

Ведучий: The competition consists of several tasks/ The first task is to answer the questions about the USA. If your answer is correct the team will get one point. You'll get nothing if your answer is wrong. After Listening to the question the members of the team can consult with each other for 30 seconds.

Питання задаються обом командам по черзі:

- 1) What city is the capital of the USA?
- 2) What river is the capital is situated on?
- 3) Who discovered America and when did it happen?
- 4) What are the first English settlers who came to America in 1620 called?
- 5) What state is the largest in the USA?
- 6) What is the name of the American flag?
- 7) What is the main figure in the national emblem of the USA?
- 8) Who is the head of state and government in the country?
- 9) Give a nickname of a USA government.
- 10) What is the largest city in America?
- 11) What sport is very popular in the USA?
- 12) What University is the oldest one in the USA?
- 13) What is the monetary unit of the USA?
- 14) Name the first President of the USA.

Правильні відповіді:

- 1) The capital of the USA is Washington in the District of Columbia.
- 2) Washington, D.C., is situated on the Potomac River.
- 3) Christopher Columbus discovered America on October 12, 1492.
- 4) The first English settlers who came to America in 1620 on the “Mayflower” are known as “The Pilgrim Fathers”.
- 5) The largest state in the USA is Alaska, which is situated in the North America.
- 6) The name of the American flag is “Stars and Stripes”.
- 7) The main figure in the national emblem of the USA is the Bald Eagle.

- 8) The President is a head of state and government in the country.
- 9) The nickname of the USA government is "Uncle Sam".
- 10) The largest city of the USA is New York.
- 11) Baseball is very popular in the USA.
- 12) The Harvard University opened in 1636 is the oldest one in America.
- 13) The dollar is the monetary unit of the USA; it is worth 100 cents.
- 14) The name of the first President of the USA is George Washington.

The Second Task of the Competition

Ведучий: America is a very big country, which has a lot of different places of interest. It is famous for its monuments, well-known buildings and other sights. Your task now will be to explain the meaning of the word written on the card in English. Each team must take four cards. (It will be very good if every member of the team answers one of the questions.)

На картках написані наступні слова:

Disneyland, the White House, the Statue of Liberty, "The Pencil", Congress, Harlem, Hollywood, The Empire State Building.

Відповіді студентів за картками:

Disneyland is a large amusement park for children in Southern California created by the famous American film producer Walt Disney in 1955.

The White House is the official home of the President of the USA where he works and living.

The Statue of Liberty is the symbol of freedom in America. It is a bronze figure (almost 46 meters high) of a woman holding up a torch, on Liberty Island in New York Harbor, which is a gift from the French government sent to America in 1884.

"*The Pencil*" is the name of the tall column in Washington, D.C., that is the Washington Monument Built in honor of the first President of the USA.

Congress is the parliament of the USA, which has its seat in the Capitol.

Harlem is considered to be the poorest district of New York where mainly Afro-Americans live.

Hollywood is associated with the US film industry; it is situated not far from Los Angeles. It is the world-famous center of films.

The Empire State Building is one of the tallest buildings in the world (381 meters high) in the New York City. It is a skyscraper.

The Third Task of the Competition

Ведучий: America has a lot of famous singers, composers and musicians. Americans like to sing very much. There are a lot of American folk songs. The third task of our competition is dramatization of any American song the team likes. It was the homework of our teams. Let us listen to them and see what they prepared for us. The highest number of pints is five.

У перерві між виступами команд та їхньою підготовкою до інсценування пісень можна провести невелику розминку з глядачами – задавати їм гумористичні запитання англійською мовою або показати картинки з гумористичними запитаннями, наприклад:

1. What has two arms and four legs? (An arm-chair.)
2. What word is always pronounced wrong? (Wrong.)
3. What goes up and down at the same time? (Staircase.)
4. What is white when it's dirty and black when it's clear? (Blackboard.)
5. What can fly without wings? (Time.)
6. Some months have 31 days, but how many have 28 days? (They all have.)

Проекти та ігри мають велике значення для підвищення ефективності розвитку творчої активності майбутнього фахівця [9, с. 10, с. 23; 12, с. 67]. Як показала практика, вони складають гарну базу для підготовки фахівця, який володіє такими необхідними якостями, як творче мислення, інтерактивність, що дозволяє приймати самостійні рішення у нестандартних ситуаціях [14, с. 69].

Метод проектів надає нові можливості вирішення складних методичних завдань. Для успішного впровадження проектів у навчальний процес необхідно враховувати специфіку конкретної навчальної дисципліни та особливості кожного типу проектів [8, с. 74; 1, с. 112; 7, с. 93-95]. Проекти, що організовуються у поза аудиторний час, тобто ті, зміст яких не збігається з програмою курсу

навчання, потребують більше часу, як з боку викладача, так і студентів. Робота над такими проектами має певні види заохочення. Це можуть бути додаткові бали відповідно до вимог кредитно-модульної системи.

Література

1. Бабинская П. К. Практический курс методики преподавания иностранного языка / П. К. Бабинская, Т. П. Леонтьев. – Минск, 2009. – 5-е изд. – 283 с.
2. Байдунова Л. А. Метод проектов при обучении учащихся двум иностранным языкам / Л. А. Байдунова // Иностранный язык в школе. – 2002. – Вып. № 1. – С. 6.
3. Берман И. М. Методика обучения английскому языку в неязыковых вузах / И. М. Берман. – М., 1970. – 230 с.
4. Гавренко Ю. П. Методи навчання у вищій школі / Ю. П. Гавренко // Нові концепції викладання іноземної мови у світлі сучасних вимог. – К., 2010. – С. 39–40.
5. Галай О. П. Проектна робота як засіб навчання іноземній мові / О. П. Галай // Матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції. – К., 2010. – С. 45–47.
6. Ларнер И. Я. Дидактические основы методов обучения / И. Я. Ларнер. – М.: Педагогика, 1981. – 239 с.
7. Методика преподавания иностранного языка: общий курс: [учебное пособие] / отв. ред. А. Н. Шамов. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: АСТ: АСТ Москва: Восток-Запад, 2008. – 253 с.
8. Пассов Е. И. Урок иностранного языка. Глоссарий / Е. И. Пассов, Н. Е. Кузовлева. – М.: 2010. – 639 с.
9. Полат Е. С. Метод проектов на уроках иностранного языка / Е. С. Полат // Иностранный язык в школе. – 2000. – Вып. № 2. – С. 17 – 20.
10. Полат Е. С. Метод проектов на уроках иностранного языка / Е. С. Полат // Иностранный язык в школе. – 2000. – Вып. № 3. – С. 23–25.
11. Прокопенко І. Ф. Педагогічні технології: Навчальний посібник / І. Ф. Прокопенко, В. І. Євдокимов. – Харків: Колегіум, 2005. – 224 с.
12. Фоломкина С. К. Обучение чтению на иностранном языке в неязыковом вузе/ С. К. Фоломкина. – М.: Высшая школа, 2005. – 2-е изд., испр. – 255 с.
13. Anderson N. Improving Reading Speed. Activities for the Classroom / N. Anderson // English Teaching Forum. – 1999. – V. 37. – p. 2-5.
14. Tribble Ch. Writing. Language Teaching: A Scheme for Teaching Education / Ch. Tribble. – Oxford: Oxford University Press, 1996. – 174 p.
15. Trim J. L. M., Richterich R. Systems Development in Adult Language Learning / J. L. M. Trim, R. Richterich. – Oxford, 1980. – 290 p.